

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

**СТРАТЕГІЯ ТА МЕТОДИ
НАВЧАННЯ МОВ
ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ**

*VIII Науково - практична конференція
науково – методичні матеріали
19-20 квітня 2007 року*

КИЇВ - 2007

Філіпова Н.М.

(Національний університет імені адмірала Макарова)

**МОВА ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ ЯК ПРЕДМЕТ ПРИКЛАДНОГО
МОВОЗНАВСТВА**

Оптимізація функціонування мови як засобу передачі інформації відбувається через переклад, який носить міждисциплінарний характер і є не суто мовним, а досить складним когнітивним феноменом. Схема операцій, яку виконує перекладач у процесі перекладу, включає концептуальне представлення тексту через розуміння його на M1 та трансформацію (інтерпретацію) у M2 на базі мовних знань, здібностей та різноманітних екстралінгвістичних знань.

Основним об'єктом для перекладача виступає текст, який в сучасному світі, найчастіше представляє собою спеціальний текст як джерело обміну спеціальною інформацією. Сьогодні спеціальний текст викликає особливий інтерес у зв'язку з такими новими задачами, як автоматична обробка текстів, стандартизація термінології, науково-технічний переклад, створення національних корпусів, лінгвістичне забезпечення автоматизованих систем, методика викладання мови для професійних цілей.

Спеціальний текст завжди репрезентує наукове, професійне або організаційно-ділове знання. Кожен з цих видів знань характеризується своїм особливим процесом формування спеціального тексту. Наприклад, перший етап оформлення і представлення наукового звання – це розробка і пошук знаків для опису знань (мова науки представляє сполучення штучних і природних мов); другий етап – це етап кодування, на якому наукове знання вбудовується в загальну систему знань про мову; третій етап – це етап вираження наукового знання у слові (термінологія); четвертий етап – це кодування наукового знання у вигляді тексту, коли саме знання функціонує як семантика тексту і набуває статусу наукової інформації в системі наукової комунікації. В кінці кінців, будь-яке наукове знання втілюється в тексти і пізнається тільки через тексти, а вища для спеціального тексту виступає як індикатор тих інформаційних зв'язків і відношень, в яких існує дослідник, а також як індикатор різних зв'язків між кожним новим текстом і текстами, які були створені до нього.

У практиці викладання перекладу, важливо було б використовувати схему компонентів інформаційної структури наукового тексту та засобів їх вираження, яка б враховувала імпліцитні структури (комунікативне завдання даного тексту як наукового дискурсу, функціональну перспективу тексту, його структуру в залежності від стилю, жанру, різновиду) і експліцитні структури (формально-граматичні, текстові засоби зв'язку, лексична складова тексту). Така схема була б у нагоді і перекладачам, оскільки це може дозволити оптимізувати пошук інформації певного типу, прогностичний відбір джерел, оскільки вона була б враховувала усю сукупність формальних та змістових особливостей тексту.